

Utbildningsinspektion i Racklöfska skolan

Grundskola årskurs 6–9

Grundsärskola årskurs 6–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av verksamheten.....	2
Bedömningar	2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Racklöfska skolan och besökt skolan den 5–6 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Racklöfska skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och Racklöfska skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Racklöfska skolan intervjuades rektorn, personal, elever i årskurs 6 och 9, samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte också lektioner i flera årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Racklöfska skolan	Antal barn/elever
Grundskola	196
Grundsärskola	10

Källa: Racklöfska skolan.

Racklöfska skolan är belägen i Järpen, centralort i Åre kommun. Skolan tillhör kommunens skolområde Mitt vilket också omfattar Skansborgsskolan F–5, Stamgårde skola F–5 och Kyrkslättnens skola F–6. Utbildning vid Racklöfska skolan omfattar grundskola årskurs 6–9 samt grundsärskola årskurs 6–9. Skolbarnsomsorg för elever mottagna i särskola, är lokal- och verksamhetsintegrerad integrerad i skolan.

Skolan arbetar med ett inkluderat arbetssätt vilket innebär att elever mottagna i särskola och elever i behov av särskilt stöd får sin undervisning i grundskolans olika årskurser så långt det är möjligt.

Skolan består av flera byggnader spridda inom ett större område. I huvudsak får elever i årskurs 6–7 sin undervisning i en skolbyggnad och årskurs 8–9 i en annan. Lokaler för alla praktiskt estetiska ämnen, idrott och hälsa samt de naturorienterande ämnena delas med gymnasieskolan. Detsamma gäller för lunchmatsal samt uppehållsrum och cafeteria. Sammantaget bedrivs undervisningen vid Racklöfska skolan i sex olika byggnader.

Två rektorer leder skolans arbete och skolans personal är organiserad i arbetslag. Eleverna är organiserade i åldershomogena eller åldersblandade klasser.

Särskolans elever kommer från flera av kommunens skolområden, vilket innebär att många av dessa elever har skolskjuts, liksom övriga elever från kringliggande byar.

Bedömningar

Samlad bedömning

Racklöfska skolan beskrivs som två skolor i en. Vid inspektionen pekar flera av de intervjuade på de avgränsningar som finns mellan årskurserna 6–7 och 8–9. Den stora skillnaden ligger främst i fokusering i skolans uppdrag. Medan man i årskurserna 6–7 fokuserat på värdegrundsarbete har kunskapsuppdraget dominerat i årskurserna 8–9. Mycket arbete har lagts ner på arbetslagsutveckling, ett arbete som till stora delar gett resultat då arbetslagen lärt av varandra och kommit varandra närmare. Det är dock inspektörernas bedömning att skolan, som ett led i att stödja elevernas långsiktiga lärande, behöver fortsätta att stärka samarbetet över arbetslagsgränserna och öka samsynen på läroplanens kunskapsuppdrag.

Elevernas genomsnittliga meritvärde vid Racklöfska skolan visar på något lägre målpuppfyllelse än kommun- och riksgenomsnittet. Resultaten har dock förbättrats det sista året. Emellertid bedömer inspektörerna att uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling behöver utvecklas och omfatta samtliga ämnen.

I årskurserna 6–7 präglas elevernas lärandemiljö i huvudsak av en positiv och trivsamt stämning. Även om värdegrundsfrågor bland de äldre eleverna i årskurs 8–9 fått större utrymme det senaste året, är det fortfarande stökigt i vissa klasser

och svårt att få arbetsro. Skolan behöver således fortsätta att stärka sitt värdegrundsarbete och sitt arbete med att förhindra mobbning och annan kränkande behandling. Det är också angeläget att skolan utvecklar rutiner för att följa upp och utvärdera om det värdegrundsarbete som skolan bedriver får önskad effekt.

Vidare behöver kvalitetsarbetet och arbetet med att upprätta kvalitetsredovisning förbättras. I det arbetet bedömer inspektörerna att skolan i högre utsträckning måste skapa system för att dokumentera, följa upp och utvärdera skolans resultat i syfte att kunna vidta åtgärder för högre måluppfyllelse. Mot bakgrund av de behov av förbättringsinsatser som finns på skolan är det inspektörernas bedömning att skolans ledning behöver stärka sitt pedagogiska ledarskap.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (1 § och 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Skolan har ingen arbetsplan (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Svenska som andraspråk anordnas inte enligt gällande bestämmelser (2 kap. 15 – 16 §§ grundskoleförordningen).
- Skolan informerar inte om rätten till studiehandledning på modersmålet. (5 kap. 2 § grundskoleförordningen, läroplan för det obligatoriska skolväsendet).
- Åtgärdsprogram utarbetas inte för alla elever som är i behov av särskilda stödåtgärder (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Eleverna kan inte välja svenska inom ramen för språkvalet (2 kap. 18 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Uppföljning, dokumentation och analys av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen bör förbättras.
- Skolans övergripande uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat bör förbättras.
- De individuella utvecklingsplanernas kvalitet bör förbättras.
- Eleverna bör göras mera delaktiga i upprättandet av de individuella utvecklingsplanerna.
- Elevernas möjligheter till inflytande över sitt lärande bör stärkas i vissa klasser.
- Skolan måste säkerställa att alla elever i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver.
- De äldre elevernas arbetsro bör förbättras.
- Eleverna bör göras delaktiga i upprättande och revidering av skolans lika-behandlingsplan.
- Skolans uppföljning och utvärdering av värdegrundsarbetet bör förbättras.
- Rektorerna bör ta ett tydligare pedagogiskt ledningsansvar.
- Skolan bör stärka samarbetet över arbetslagsgränserna och öka samsynen på läroplanens kunskapsuppdrag.

- Skolans kvalitetsarbete bör förbättras.
- Skolan måste säkerställa att elever som önskar modersmålsundervisning i samiska får sådan av god kvalité.
- Skolan måste säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid utifrån timplanen.
- Skolan bör utveckla former för att öka föräldrarnas inflytande över utbildningen.
- Skolan bör förbättra information till föräldrarna om skolans mål och arbetsätt.

Kunskaper

Resultat och utvärdering av lärandet

Tabell 1: Resultatmått för elever i årskurs 9, år 2004-2006.

	Racklöfska skolan			Åre kommun			Riket		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Meritvärde	205,3	195,4	205,1	210,1	207	211,6	206,9	206,3	206,8
- Flickor	227,2	200,4	207,9	229,1	217,6	220,8	218,1	217,3	218,3
- Pojkar	187,3	191,5	203,2	191,9	198,8	201,5	196,3	195,8	195,7
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	90,4	89,1	100	90,1	93,7	95,7	89,6	89,2	89,5
- Flickor	87,5	87,5	100	90,6	91,3	94,5	91,1	90,7	90,7
- Pojkar	92,9	90,3	100	89,6	95,6	88,3	88,2	87,7	88,3
Andel elever som nått målen i alla ämnen.	75,0	67,3	84,3	79,4	81,8	84,2	75,9	75,5	76,0

Källa: Skolverkets statistik

År 2006 är, enligt tabell 1, det genomsnittliga meritvärdet i elevernas slutbetyg 205,1 vilket är lägre än genomsnittet i kommunens samtliga skolor och i riket. Även vid jämförelse över tid visar skolans meritvärde på lägre måluppfyllelse än kommun och riksgenomsnittet. Inspektörerna kan dock notera att de stora skillnaderna mellan flickors och pojkars kunskapsresultat de senaste åren har minskat. Flickornas meritvärde har varierat över tid medan pojkarnas stadigt har förbättrats. Skolan har ingen tänkbar förklaring till detta och har inte heller analyserat resultaten.

Andelen elever som var behöriga till nationellt program i gymnasieskolan uppgick år 2006 till 100 procent. Andelen elever som nått målen i alla ämnen var däremot lägre, men fortfarande högre än genomsnittet för både kommunen och riket. Det kan enligt inspektörerna, tyda på en prioritering av de behörighetsgivande ämnena på bekostnad av övriga ämnen.

Tabell 2: Resultat i nationella prov i årskurs 9 och slutbetyg i samma ämnen år 2006.

Ämnen	Andel elever som uppnått målen i det nationella provet år 2006	Andel elever som fått betyget G i slutbetyget, år 2006
Svenska	100	100
Engelska	100	100
Matematik	88,3	100

Källa: Skolverkets statistik samt uppgifter från skolan.

Tabell 2 visar att relationen mellan provresultat och slutbetyg år 2006 helt överensstämmer i svenska och engelska. I matematik var det 88,3 procent av eleverna som klarade målen i det nationella provet för årskurs 9. För 2005 var motsvarande siffra 58,2 procent enligt skolans uppgifter. Skolan har således avsevärt förbättrat sina resultat på de nationella proven det senaste året. Fortfarande är dock resultatet på de nationella ämnesproven i matematik sämre än slutbetygen.

Skolan har inte i någon högre grad diskuterat och analyserat betygsresultaten eller resultaten på de nationella proven. Enligt inspektörerna bör därför skolan fördjupa sin uppföljning och analys och i högre grad relatera resultaten till skolans pedagogiska arbete. Jämförelser över tid, mellan kön, mellan arbetslag och mellan skolor bör också finnas med i diskussionerna.

Inspektionen visar att kunskapsuppdraget i årskurserna 6–7 inte har fokuserats på samma sätt som i årskurserna 8–9. Föräldrar beskriver ett stort glapp mellan årskurserna 7 och 8. Det finns stora skillnader i arbetssätt, studieteknik och vilka krav som ställs på eleverna. Inspektörerna konstaterar att samverkan inom arbetslagen fungerar, men samarbetet mellan arbetslagen i ett 6–9-perspektiv är begränsat. Skolan bör därför, som ett led i att stödja elevernas långsiktiga lärande, stärka samarbetet över arbetslagsgränserna och öka samsynen på läroplanens kunskapsuppdrag.

Uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling varierar i olika årskurser. Inspektörerna noterar att uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i de lägre årskurserna, i huvudsak koncentreras till ämnena svenska, engelska och matematik. Skolans lärare menar dock att de har kännedom om elevernas kunskapsutveckling även i andra ämnen men att uppföljningen inte alltid dokumenteras. Det är inspektörernas bedömning att skolan behöver utveckla en systematisk uppföljning och dokumentation av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

I de äldre årskurserna sker en noggrannare uppföljning och dokumentation som underlag för bedömning och betygssättning av den enskilde eleven. Skolan kan också redovisa betygsresultat och resultat på de nationella proven. Det är dock inspektörernas bedömning att skolans övergripande uppföljning och utvärdering av elevernas resultat bör förbättras.

I särskolan används inga färdiga diagnoser, utan individuella mål sätts upp och utvärderas i individuella utvecklingsplaner, som upprättats för alla elever. Planerna utvärderas kontinuerligt. Inspektionen visar att uppföljning av elevernas kunskapsresultat i särskolan sker utifrån ett individuellt perspektiv. Däremot är underlaget för bedömning av elevernas kunskaper på grupp- och skolnivå knapphändiga och är ett område som inspektörerna bedömer att skolan behöver förbättra.

I läroplanen uttrycks att eleverna ska få reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Inspektörerna har noterat skillnader mellan skolans lärare vad gäller elevernas möjligheter att delta i planeringen av undervisningen. Vissa lärare diskuterar mål, val av arbetssätt och undervisningens innehåll med eleverna och ger dem möjligheter att bidra med synpunkter och förslag. Andra lärare utgår företrädesvis från sin egen planering alternativt följer den arbetsgång som anges i olika läromedel. För att få eleverna mera medvetna om sitt lärande är det enligt inspektörerna av stor vikt att målen för undervisningen blir tydliga och kända för eleverna.

Skolan ska enligt läroplanen, även sträva mot att varje elev har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former. Strävan ska vara att elever successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning. Inspektionen visar att klassråd och elevråd genomförs regelbundet vid Racklöfska skolan. Vid elevintervjuer framkommer att de yngre eleverna upplever att de har större möjlighet att påverka än vad de äldre eleverna har. Det är inspektörernas bedömning att skolan bör sträva efter att alla elever, anpassat till ålder och mognad tränas i demokratiska former och att de med stigande ålder ges ökat inflytande över sitt lärande.

Individanpassning och särskilt stöd

Läraren skall fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Racklöfska skolan genomför utvecklingssamtal en gång per termin. Föräldrar uppger vid intervju att de i huvudsak är nöjda med samtalen men att kvaliteten varierar beroende av vilken lärare eleven har. Individuella utvecklingsplaner upprättas för samtliga elever. Alla elever är dock inte medvetna om att de har en plan och än mindre vad som står i den. Inspektörerna bedömer att skolan behöver utveckla planernas kvalitet samt göra eleverna mer delaktiga, så att de individuella utvecklingsplanerna kan utgöra ett aktivt verktyg i elevernas lärandeprocess. Se Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) om den individuella utvecklingsplanen.

Från och med den 1 juli 2006 har det införts förändringar i skolformsförordningarna avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram. Ansvaret har tydliggjorts för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Rektorn ska se till att en utredning inleds om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utarbetandet av programmet. Av åtgärdsprogrammet skall framgå vilka elevens behov är, hur behoven skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas.

I Åre kommun följer skolorna en gemensam arbetsgång kring elever i behov av särskilt stöd, den så kallade Åremodellen. När personal känner oro för att en elev inte ska klara uppsatta mål, ansvarar arbetslaget för att en så kallad förstärkt utvecklingsplan (FUP), upprättas. Mål formuleras liksom åtgärder för måloppfyllelse på såväl individ, grupp som organisationsnivå. Om dessa åtgärder inte ger resultat kallas till elevvårdskonferens där beslut tas om åtgärdsprogram ska upprättas. Det är skolans specialpedagoger som ansvarar för upprättande av åtgärdsprogrammen och den helhetsbedömning som ska utgöra underlag för åtgärdsprogrammet. Vid intervjuer framkommer att Racklöfska skolan inte haft tillgång till specialpedagog under perioder, varför arbetet med att upprätta åtgärdsprogram släpat efter. Då det tar lång tid att upprätta ett åtgärdsprogram har nuvarande specialpedagoger inte hunnit tillgodose behovet. Inspektö-

terna kan konstatera att alla elever i behov av särskilt stöd inte har ett åtgärdsprogram. Vid inspektionsbesöket framkommer även signaler om att det på skolan finns elever som inte får särskilt stöd utifrån sina behov.

Inspektörerna bedömer att arbetsgången som skolan tillämpar riskerar att fördröja en adekvat utredning av elevernas stödbehov. Inspektörerna vill också framhålla vikten av att skolan använder sig av de begrepp som finns i skollagsstiftningen för att undvika missförstånd och osäkerhet avseende elevernas rättigheter. Elever i behov av särskilt stöd har rätt att få sina behov utredda och tillgodosedda. Den dokumentation som skollagsstiftningen kräver i detta sammanhang är ett åtgärdsprogram. Sammantaget är det inspektörernas bedömning att skolan måste se till att alla elever får det stöd de har rätt till samt att skolan måste säkerställa att alla elever i behov av särskilt stöd har åtgärdsprogram.

Alla elever mottagna i särskolan har upprättade åtgärdsprogram. Som framgår av texten ovan ska åtgärdsprogram utarbetas om det vid utredning framkommer att en elev är i behov av särskilt stöd. Det är enligt inspektörerna viktigt att ha i beaktande hur målen i grundsärskolans kursplan är formulerade, vilka förutsättningar eleverna har och hur undervisningen planeras och genomförs för att elever mottagna i särskolan ska utvecklas mot de mål som kursplanen föreskriver. Skolan måste därför reflektera över hur undervisningen bedrivs om samtliga elever mottagna i särskolan är i behov av åtgärdsprogram. Det är således viktigt att skilja på en individuell utvecklingsplan och ett åtgärdsprogram.

Skolan har två specialpedagoger (på vardera 50 procent) som både arbetar handledande gentemot arbetslagen och i direkta elevärenden. Specialpedagogerna har också i stor utsträckning varit inblandade i skolans pedagogiska utvecklingsarbete.

Bedömning och betygssättning

I intervjuer framkommer att eleverna i de äldre årskurserna i huvudsak är nöjda med lärarnas information om mål, betygskriterier och hur eleverna ligger till. Eleverna upplever också betygen som rättvisa. Det framkommer dock en oro inför att eleverna i vissa ämnen ska få blockbetyg i slutbetyget. Då mål och arbetsmetoder är otydliga påverkar det, enligt eleverna deras möjlighet att nå goda resultat. Skolan behöver således säkerställa att målen för utbildningen är tydliga för eleverna. För att kunna arbeta med kvalitetssäkring av skolans bedömning och betygssättning bör också skolans resultat vara allmänt kända och ligga till grund för diskussioner inom och mellan arbetslag.

Normer och värden

Inspektionen visar att årskurserna 6–7 lägger stor vikt vid värdegrundsfrågor och livskunskap där trygghet och glädje är grundläggande faktorer. Flertalet intervjuade beskriver att lärandemiljön i huvudsak präglas av en positiv och trivsamt stämning där ”eleven i centrum” inte bara är ord. Det råder också en ömsesidig respekt mellan elever och personal.

Även om värdegrundsfrågor bland de äldre eleverna i årskurs 8–9 fått större utrymme det senaste året, är det fortfarande stökigt i vissa klasser och svårt att få arbetsro. Enligt skolans kvalitetsredovisning har skolan tidigare haft problem med förstörelse och misshandel som polisanmälts vid flera tillfällen. Det har även förekommit kränkningar som föranlett utredning. Sammantaget bedömer inspektörerna att skolan behöver stärka sitt värdegrundsarbete och arbete med att förhindra mobbning och andra kränkningar även i de äldre årskurserna.

Skolan behöver också utveckla rutiner för att följa upp och utvärdera om det värdegrundsarbete som skolan bedriver får önskad effekt.

Det råder numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Lagens ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Skolan skall bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling, liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Inspektörerna bedömer att den likabehandlingsplan som tagits fram för Racklöfska skolan inte motsvarar lagens krav. Enligt inspektörernas bedömning bör likabehandlingsplanen kompletteras med en kartläggning av den aktuella situationen på skolan. De behov skolan har ska vara utgångspunkt för vilka insatser som ska påbörjas och genomföras under det kommande året. De ska också ha en tydlig koppling till varje diskrimineringsgrund. Inspektörerna bedömer att skolan måste arbeta med att ta fram en likabehandlingsplan som motsvarar författningens krav. Vid inspektionen framkommer även att eleverna vid skolan inte har någon kännedom om skolans likabehandlingsplan. Inspektörerna vill i det sammanhanget uppmärksamma skolan på att likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av elever. Arbetet ska därmed anpassas till elevernas ålder och mognad. I arbetet bör skolan också tänka på hur planen behöver anpassas för att elever med olika förutsättningar ska kunna ta del av den. Det är också viktigt att planen utvärderas och revideras varje år. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling.

Ledning och kvalitetsarbete

Styrning och ledning

Skolområde Mitt har vid inspektionstillfället precis gått in i en ny ledningsorganisation vilket inneburit förändrade ansvarsområden för rektorerna. Racklöfska skolan som tidigare haft en rektor leds numera av två rektorer, varav en är ny-tillträdd men som vid inspektionstillfället inte närvarade. En rektor ansvarar för årskurserna 6–7 samt för årskurserna 4–5 vid Skansborgsskolan. Skolans andra rektor har i sin tjänst ansvar för årskurserna 8–9 och gymnasieskolan.

Den intervjuade rektorn beskriver det som en utmaning att få den nya ledningsorganisationen att fungera. Ett stort ansvarsområde, organisationsförändringar, administration, arbetsmiljöfrågor och elevärenden har medfört att rektorn varit hårt arbetsbelastad. Detta bekräftas av personalen som saknar rektorernas närvaro i verksamheten. Samtidigt pekar personalen på behovet av att rektorerna tar ett större ansvar för den pedagogiska utvecklingen på skolan.

Till sin hjälp har rektorerna en arbetslagsledare på 50 procent vars främsta uppgift är att arbeta med arbetslagutveckling och att leda och utveckla den pedagogiska verksamheten vid skolan. Vid intervjuer framkommer att det är arbetslagsledaren, specialpedagogerna och personalen som i huvudsak driver utvecklingen på skolan. Mot bakgrund av ovanstående och risken för att utvecklingsarbetet inte bedrivs utifrån ett helhetsperspektiv, är det enligt inspektörernas bedöm-

ning, särskilt angeläget att rektorerna tar ett tydligare ledningsansvar i utvecklingsarbetet. Inspektörerna vill i sammanhanget också framhålla det ansvar rektorerna har enligt läroplanen.

Kvalitetsarbete

Enligt läroplanen krävs att undervisningsmålen ständigt prövas, att resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Som ett led i rektors resultatansvar och uppdrag att särskilt verka för att utbildningen utvecklas, ska rektor ansvara för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. På Racklöfska skolan gör undervisande lärare utvärderingar i slutet av varje termin utifrån direktiv som kommunen tillhandahåller. Personalens uppfattning är att de kommunala målen är otydliga och svåra att tolka. Förutom de kommunala målen utvärderas också skolans prioriterade mål. Det saknas dock enligt personalen fasta rutiner för kvalitetsarbetet. Det finns ingen tydlig arbetsgång för att sammanställa resultaten eller analysera dem för att kunna vidta lämpliga förbättringsåtgärder. Inspektörerna bedömer därför att skolan måste skapa system för att dokumentera, följa upp och utvärdera skolans resultat för att kunna vidta åtgärder för högre måluppfyllelse.

Varje skola, förskola och fritidshem ska årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. I förordningen ställs krav på elevers och personals delaktighet i arbetet med kvalitetsredovisningen. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. Från och med den 1 juni 2006 ställs också krav på att uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan ska redovisas i kvalitetsredovisningen.

Racklöfska skolan har en kvalitetsredovisning som innehåller vissa redovisningar av skolans måluppfyllelse. Till stor del innehåller den beskrivningar av den verksamhet som pågår på skolan. Det saknas också en redovisning av särskolans verksamhet och måluppfyllelse. Av intervjuer med elever och personal framgår att dessa inte varit delaktiga i arbetet med kvalitetsredovisningen. Inte heller föräldrar har getts möjlighet att delta. Skolan bör förbättra sitt kvalitetsarbete och sin kvalitetsredovisning så att kopplingen till de nationella målen blir tydligare. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen inte fullt ut används för sin avsedda funktion och inte heller uppfattas som ett levande dokument i verksamheten. Den bör bättre beskriva skolans kvalitetsarbete, redovisa fler resultat, bedömningar av dessa resultat samt beskriva vilka åtgärder dessa bedömningar lett till. Elever, personal och föräldrar måste involveras i arbetet med skolans kvalitetsredovisning. Vidare måste kvalitetsredovisningen omfatta även särskolans verksamhet. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

Tillgång till likvärdig utbildning

Skillnaden i antal timmar är stor mellan grundskolans och grundsärskolans garanterade undervisningstid, framför allt i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap samt idrott och hälsa. Skolan har gjort jämförelser mellan kursplanerna och även diskuterat skillnader i målformuleringar. Som tidigare nämnts får elever mottagna i särskolan så långt det är möjligt och meningsfullt sin undervisning i grundskolans olika årskurser. Alla elever har ett individuellt schema och

resurslärare och assistenter finns att tillgå som stöd. Kommunens elever mottagna i särskolan deltar också några timmar varannan vecka i en verksamhet kallad "Krumsprång". Verksamheten som är ett samarbete med kulturskolan erbjuder eleverna extra stöd genom musik, bild, hem- och konsumentkunskap, matematik och svenska. All verksamhet är förlagd inom skoltid och ses som en del i att anpassa verksamheten till grundsärskolans timplan. Med utgångspunkt i de nationella kursplanerna vill inspektörerna understryka vikten av att skolans kvalitetsarbete även omfattar Krumsprågs verksamhet då det är en del av elevernas utbildning. Likaså måste rektorn säkerställa att elever mottagna i särskolan får sin garanterade undervisningstid.

Eleverna vid Racklöfska skolan har som språkval möjlighet att välja tyska, spanska eller franska. Som alternativ finns möjlighet att välja en kurs med förstärkt engelska. Däremot erbjuder skolan inte svenska som alternativ.

Inga elever på skolan har modersmålsundervisning. Vid intervjuer framkommer dock att det finns önskemål om modersmålsundervisning i samiska. Rektorn menar att eleverna har informerats och erbjudits undervisning men tackat nej. Vid inspektionen framkommer motstridiga uppgifter om den erbjudna undervisningens kvalitet. Inspektörerna bedömer att modersmålsundervisningen i samiska måste anordnas på ett sådant sätt att den ger eleverna möjlighet att utvecklas mot de uppsatta målen. Vid modersmålsundervisning i samiska skall den kursplan för samiska användas som Statens skolverk med stöd av 3 kap. 6 § sameskolförordningen har fastställt.

Enligt grundskoleförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. Vid Racklöfska skolan ges ingen information till elever och vårdnadshavare om denna rättighet vilket skolan måste göra.

Det är inspektörernas uppfattning att undervisningen i svenska som andraspråk erbjuds som stöd till undervisningen i svenska. Inspektörerna vill i sammanhanget framhålla att svenska som andraspråk är ett eget ämne med egen kursplan och ska anordnas i stället för undervisning i svenska för de elever som behöver det. Rektorn är den som ska besluta om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev. Inspektörerna bedömer att undervisningen i svenska som andraspråk måste anordnas på ett sådant sätt att det uppfyller författningarnas krav.

Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får information och vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt yrkesinriktning. Vid Racklöfska skolan finns ingen utbildad studie- och yrkesvägledare. En av lärarna i svenska har studie- och yrkesvägledning på 20 procent av sin tjänst.

Vid inspektionen framkommer att föräldrarna önskar mer information från skolan för att kunna engagera sig och bli än mer delaktiga i skolans arbete. Även skolan anser att föräldrainflytandet kan förbättras. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla former för föräldrainflytande och delaktighet. Likaså behöver informationen till föräldrarna om skolans mål och sätt att arbeta förbättras.

Resurser

Skolan har många engagerade och ambitiösa lärare. Inspektörerna bedömer att personalens kompetens överlag är god. All ordinarie personal i grundskolan har pedagogisk högskoleutbildning och i huvudsak utbildning för den undervisning de bedriver. De assistenter som arbetar med elever mottagna i särskolan är er-

farna men saknar formell behörighet. Flera lärare har spetskompetens inom specialpedagogik och särskola.

Som tidigare nämnts delar skolan sina lokaler med gymnasieskolan. Lokalerna är hårt utnyttjade och trycket på bland annat den gemensamma lunchmatsalen medför både köer och hög ljudnivå. Då lokalerna är spridda inom skolområdet tar det tid för eleverna att förflytta sig mellan olika byggnader. Rektorn påpekar också att det schematekniskt ibland har varit svårt att få gehör för skolans önskemål om lokaler. Ett problem som visat sig få konsekvenser för hur undervisningen kan genomföras. Det är inspektörernas bedömning att skolan behöver fortsätta sin strävan att skapa gynnsamma lokalmässiga förutsättningar i syfte att underlätta elevernas skolgång.

Datum	Ort
2007-12-12	Umeå

AnnaCarin Nilsson

Kristian Hansson